

Præmier blev stiftet videre Nytte, men saavidt jeg kan skjøne af Selskabets sidste Forhandlinger, har det ogsaa gjort Præmierne sjældnere, men derimod udvidet sin Virksomhed mere i den Retning at udbrede Oplysning deels ved at udgive almeennyttige Skrifter og deels ved at kjøbe andre Skrifter til Bogsamlinger. Naar vi nu see hen til den ubetydelige Understøttelse, som Staten giver, af 1600 Rbd. og betænke, at der derfor er stiftet saa meget Godt i alle Landets Egne, saa maa jeg, hvormeget jeg end hylder det Princip, at de private Selskaber skulle skyde lige saameget sammen, som Staten giver, ønske, at dette Princip ikke maa gjøre sig gjældende her, og jeg skal derfor stemme imod Udvalgets Forslag.

A. Hage: Det har vistnok hertilands hidtil været altfor meget Skik og Brug, at man til lignende Formaal tyer til Statskassen. Efter den politiske Forandring, som er indtraadt her i Landet, skulle vi mere og mere see til at staae paa vore egne Been og foretage det, som vi ansee for at være nyttigt, uden at ty til Staten, hverken om Raad eller Pengeunderstøttelse. Den Bet, som Udvalget i det sidste Aar har er staaet ind paa, er en Begyndelse hertil, og hvad der her er foreslaaet, er en Fortsættelse deraf. Jeg skal derhos bemærke, at det ikke forekommer mig at være saa overordentligt meget, om 160 Medlemmer hver giver 10 Rbd.; man skulde troe, at det kunde opdrives alene her i Sjælland; da først, hvilket allerede saa træffende er blevet bemærket af flere af de ærede Medlemmer af Udvalget, viser det sig, at der er den tilbørlige Interesse for Selskabets Bevaring, og troer man, at det er nyttigt, saa vil jo uden al Tvivl Selskabet godt kunne bestaae uden det foreslaaede Tilskud fra Statskassen.

Det ærede Medlem for Veile Amts 5te Valgkreds (Gårdt) var noget bekymret for, hvorledes man herefter skulde faae Understøttelse til Folk, som vilde reise paa Landvæsenets Vegne, for at uddanne sig i den Retning. Jeg for min Part nærer ingen Tvivl om, at den ærede Minister ud af de 4,000 Rbd., som vi bevilge til Industriens Fremme,

maa kunne give den Understøttelse, som han maatte finde passende til slige Mened; thi, dersom jeg ikke havde troet, at Agerdyrkingen var indbefattet under Industrien som den aller væsentligste Industri her i Landet, skulde jeg for min Person have foreslaaet, at de 4,000 Rbd. skulde falde bort; men jeg har ingen Tvivl om, at det maa beroe paa den ærede Minister selv, om han vil lade Landets væsentligste Industri nyde Godt af disse 4,000 Rbd. Jeg er overbevist om, at det i finantsiel Henseende er rigtigt at gaae ind paa det Forslag, som er stillet om de 1,600 Rbd. (Ordføreren: Det er ikke en rigtig Fortolkning af Begrebet: Industriens Fremme!). Da jeg hører meget godt, at den ærede Ordfører siger, at det ikke skulde være den rette Fortolkning af Begrebet: Industriens Fremme, derom kan der være forskellige Meninger, men jeg er overbevist om, at det er den rette Bet, som her af Udvalget er foreslaaet.

Schiern: Jeg vil tillade mig ved Siden af, hvad der blev fremført af Rigsdagsmanden fra Viborg (Bregendahl), at gøre opmærksom paa, at det ogsaa i en anden Henseende forekommer mig, at den Analogi, der blev gjort gjældende af Ordføreren og af Rigsdagsmændene for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (G. Winther) og for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (A. Hage), ikke er fuldkommen korrekt. Det blev af alle disse ærede Rigsdagsmænd ytret, at man ved at stemme for Udvalgets Forslag kun vilde følge en afgjort Praxis, der var statueret i de sidste Aar. Men foruden hvad der er ytret i modsat Retning af Rigsdagsmanden fra Viborg (Bregendahl), skal jeg gøre opmærksom paa, at der tidligere var Spørgsmaal om Foretagender og Instituter, hvis Virksomhed maatte siges at være nærmest af en local Charakter, hvortil det ei er godt gjort, at man har gjenneført det Princip, hvorom der nu er Tale, ligeoverfor Selskaber og Instituter, hvis Virksomhed skulde omfatte, som Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) selv udtrykte sig, hele Danmark. Jeg troer, at selve dette Forslag til en Finantslov, naar man kun vilde see hen